

Reverències a Jiang Zemin

Ha arribat Jiang Zemin, i li hem fet les reverències necessàries. El patriarca de Xina s'ha passejat per Barcelona, Madrid i Palma elogiant les virtuts del socialisme capitalista xinès i repetint les mateixes paraules de sempre sobre les arrels culturals confucianes, que no lliuen, segons la seva interpretació interessada, amb els drets humans. I ningú no li ha contestat, perquè ni José María Aznar ni Jordi Pujol poden tenir tots els dies un convidat com aquest, en els temps que corren de mundialització de l'economia.

Jiang se'n va satisfet: no li han aixecat la veu ni ha hagut de passar la vergonya de Li Peng, el primer ministre escridassat a la plaça de Sant Jaume fa uns anys. I si Li representa la repressió de la primavera de Tiananmen, Jiang significa la nova Xina, una superpotència temuda –de Tòquio a Seül tremolen quan esternuda– i arrogant, que sap que el seu mercat –1.200 milions de persones– és indispensable per al mateix Occident que li critica la falta de llibertats. Una Xina que ha embogit al crit del partit comunista: Enriquiuvos!, sense que importin les enormes diferències socials ni la corrupció endèmica, que ens recorden la decadent Xina pre-revolucionària.

La visita a l'estat espanyol demostra que Xina considera Europa com un interlocutor afable i poc crític, que li pot permetre superar les tibants relacions amb els Estats Units. La visita a Washington del president de Taiwan, Lee Teng Hui, el juny de 1995, i la posterior demostració de força a l'estret de Formosa, amb el llençament de diversos míssils contra l'illa rebel, van aprofundir aquestes diferències, importants des de Tiananmen.

Lee, i això va molestar Jiang, va confirmar que Confucí no està barallat amb la democràcia parlamentària ni els drets humans amb el creixement econòmic. Amb l'astúcia que el caracteritza, Lee no va fer arribar l'aigua al riu, ni molt menys, matisant les seves declaracions anteriors sobre la independència de Taiwan. Les

inversions taiwaneses al continent són massa importants per posar-les en perill i la inferioritat militar és tan evident que no permet moltes heroicitats.

El president de Taiwan també sabia que ningú no sortiria en ajuda seva, ni els Estats Units, que van ser els principals valedors de l'existència de l'illa, des de 1949 fins que triomfà el pragmatisme de Henri Kissinger i la diplomàcia del ping pong. La Xina comunista no qüestionava la supremacia d'Occident, com la Unió Soviètica, i per tant era absurd castigar-la.

El respecte que causa el gegant xinès i els interessos comercials són les guies que marquen la conducta occidental. Els Estats Units encara s'atreveixen a ser més crítics, però Europa es queda muda. Només parla dels drets humans quan els règims són infidels –Cuba, Iraq, Líbia, Iran– però deixa de parlar-ne quan es tracta de governs amics o països temuts– Àrabia Saudita, Israel, Algèria.

Xina fa respecte perquè serà la primera potència econòmica mundial l'any 2020, un creixement exagerat que es traduirà en cataclismes a la zona i pugnes amb els diversos tipus de dragons i l'altre gegant, Japó. L'incident de famesos arran la sobirania de les illes Spratley és una bona mostra de les friccions d'una regió que dominarà el món

dins d'una generació. Els interessos comercials també dominen les decisions polítiques d'Occident. Ningú no es vol quedar fora d'un mercat en expansió contínua, precisament ara, quan a Europa es planteja el seu model de societat a causa de la crisi i de la competència ferotge entre els mercaders.

Tanmateix, aquests raonaments no són pretext per a mantenir una política de submissió a una dictadura. Un ja comença a estar fart de sentir la mateixa cantarella de sempre dels qui s'haurien d'esforçar a defensar el respecte a la persona, al ciutadà, per damunt del comerç i el diner. ■

ANTONI CASTEL



“El respecte que causa el gegant xinès i els interessos comercials són les guies que marquen la conducta occidental. Europa només parla de drets humans quan els règims són infidels.”